

Saatja: Gofaizen & Sherle <info@gofaizen-sherle.com>
Saadetud: 30.11.2022 16:30
Adressaat: RAB rahapesu <info@fiu.ee>
Teema: Re: Selgitustaotlus: outsourcing & reliance

Tere,

aitäh vastuse eest. Märgin, et Teie poolt avaldatud seisukoht tuginemise osas ei vasta RV praktikale (vähemalt FATF 17. soovitusel) kuid on piisavalt arusaadav, et seda kasutada.

With best regards,
Mihhail Šerle

Senior Partner, Lawyer

Tel.: +372 602 84 23 (ext. 101) | +370 661 08 308 (ext. 101)
Mob.: +372 5900 2529 (incl. Viber, WhatsApp, Telegram)
E-Mail: mihhail@gofaizen-sherle.com | info@gofaizen-sherle.com
Web: www.gofaizen-sherle.com

Gofaizen & Sherle OÜ UAB Gofaizen & Sherle
Reg. code: 16295888 Reg. code: 306079826
Lõdtsa 2a, 2FL Žalgirio g. 88-101, 5FL
11415 Tallinn, Estonia LT-09303 Vilnius, Lithuania

This e-mail may contain confidential and/or privileged information. If you are not the intended recipient or have received this e-mail in error please notify the sender immediately and immediately destroy this e-mail. Any unauthorized copying, disclosure and/or distribution of the this e-mail is strictly forbidden.

30 нояб. 2022 г., в 16:21, RAB rahapesu <info@fiu.ee> написал(а):

Tere

Edastame märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse § 2 lõike 2 punkti 2 ja § 5 alusel vastuse Teie poolt 31.10.2022 esitatud selgitustaotlusele. Selgitustaotluses olete esitanud küsimused seoses hoolsusmeetmete kohaldamisega ja Rahapesu Andmebüroo juhendiga.

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse (RahaPTS) § 24 sätestab kahte võimalikku tegevust: 1. teise isiku kogutud andmetele tuginemine; 2. hoolsusmeetmete kohaldamise edasiandmine. RahaPTS § 24 lg 1 lubab kohustatud isikul RahaPTS § 20 lg-s 1 sätestatud (hoolsusmeetmete kohaldamine) ühe või mitme kohustuse osalisel või täielikul täitmisel tugineda teise isiku kogutud andmetele ja dokumentidele, kui on täidetud kõik RahaPTS § 24 lg 1 p-des 1-4 sätestatud tingimused: kohustatud isik kogub teiselt isikult vähemalt teavet, et teada, kes on ärisuhet loov või tehingut tegev isik, tema esindaja ja tegelik kasusaaja ning mis on ärisuhte või tehingu eesmärk ja olemus (p 1); kohustatud isik on taganud, et ta saab vajaduse korral viivitamata kätte kõik andmed ja dokumendid, mille puhul tugineti teise isiku kogutud andmetele (p 2); kohustatud isik on teinud kindlaks, et teine isik,

kellele tuginetakse, on ise kohustatud täitma ja täidab tegelikkuses Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 nõuetega võrdväärseid nõudeid, sealhulgas hoolsusmeetmete kohaldamise, riikliku taustaga isiku tuvastamise ja andmete säilitamise nõudeid, ning on või on valmis olema nõuete täitmise osas riikliku järelevalve all (p 3); kohustatud isik võtab piisavaid meetmeid, et tagada käesoleva lõike punktis 3 sätestatud tingimuste täitmine (p 4). Seega RahaPTS § 24 lg 1 sätestab kohustatud isiku võimaluse tugineda teise kohustatud isiku poolt hoolsusmeetmete kohaldamisel kogutud andmetele.

RahaPTS § 24 lg 2 lubab kohustatud isikule RahaPTS § 20 lg 1 punktide 1–5 rakendamise, st hoolsusmeetmete kohaldamisega seotud tegevuse ka edasi anda: teisele kohustatud isikule; organisatsioonile, ühendusele või liidule, mille liikmeks on kohustatud isikud, või muule isikule, kes kohaldab käesolevas seaduses sätestatud hoolsusmeetmeid ja andmete säilitamise nõudeid ning kes on või on valmis olema nõuete täitmise osas Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis rahapesu tõkestamise alase või finantsjärelevalve all. Seega RahaPTS § 24 lg 2 sätestab võimaluse hoolsusmeetmete rakendamise seotud tegevuse anda üle p-des 1-3 nimetatud isikutele.

Selgitame Teie poolt esitatud küsimuste osas järgnevat. Eeltoodust tulenevalt RahaPTS § 24 sätestab endas kahte erinevat olukorda, millest lõige 1 reguleerib teise isiku kogutud andmetele tuginemist ja lõige 2 hoolsusmeetmete kohaldamise edasiandmist. Oma päringus olete välja toonud punkti 4.8.1.4. Rahapesu Andmebüroo (edaspidi RAB) mai 2022. a juhendist ja viidanud, et see punkt ei ole RahaPTS-iga kooskõlas ning sätestab kohustatud isikutele rangemad nõuded kui seda teeb seadus. Selgitame, et antud juhendi punkt 4.8.1.4 ei ole seadusega vastuolus, kuna see reguleerib hoolsusmeetmete osalise või täieliku kohaldamise kohustuse edasi andmist ja selles on toodud sõna-sõnalt RahaPTS § 24 lg 2 sisalduvad hoolsusmeetmete edasi andmise tingimused. Need ei ole samastatavad lõikes 1 sisalduvate kogutud andmetele tuginemisega.

Juhime Teie tähelepanu, et RAB-i mai 2022. a juhend käsitleb RahaPTS § 24 lg-t 1 punktis 4.8.2, mis kannab pealkirja „Tuginemine kolmandale isikule“ Juhendi punkt 4.8.2.1 selgitab, et kohustatud isik tugineb kolmandale isikule olukorras, kus viimane kohaldab RahaPTS-i ja/või selle juhendi nõudeid seadusest tuleneva enda kohustuse täitmiseks, misjärel kohustatud isik kasutab neid enda kohustuste täitmisel ja tugineb nendele andmetele. Selline kohustuserineb tegevuse edasiandmisest, kus kohustatud isiku nimel ning eest kohaldab RahaPTS-i ja/või selle juhendi nõudeid keegi kolmas isik. Sellest tulenevalt ei ole RAB sätestanud oma juhendis rangemaid nõudeid kui on seaduses.

Iga ettevõtte peab ise teadma ja hindama, milleks ja millist teenusepakkujat ja/või tehnilist lahendust ta hakkab oma tegevuses/tööprotsessides kasutama ning kas ettevõtte leiab, et nende kasutamisel on tegemist teise isiku poolt kogutud andmetele tuginemisega ja/või tegevuse edasiandmisega või mitte. Samuti hindama, mis osas (kas täielikult või osaliselt) ta neid tehnilisi lahendusi või teenusepakkujaid kasutab. Täpsustame, et andmetele tuginemine tähendab seda, et isik kasutab mingit IT teenusepakkujat, kogub isikusamasuse tuvastamiseks andmeid ning kohustatud isik kasutab neid andmeid, et täita omalt poolt hoolsusmeetmeid. Tegevuse edasiandmine on aga see, kui kohustatud isik annab hoolsusmeetmete rakendamise mingile IT teenusepakkujale ning sama teenusepakkuja tuvastab omalt poolt, kas isik on see, kelleks ta ennast väidab olevat. Pärast seda kolmanda isiku poolset kontrolli

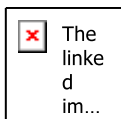
kohustatud isik enam ise mingeid täiendavaid meetmeid ei rakenda ehk ta andis kogu hoolsusmeetmete rakendamise edasi. Peamised erinevused teise isiku kogutud andmetele tuginemisel ja hoolsusmeetmete kohaldamise edasiandmises on asjaolu, kas kohustatud isik teeb pärast nende andmetega ise veel midagi või mitte – kui ei tee, siis on tegevuse edasi andmine ja kui teeb, siis on andmetele tuginemine.

Olete esitanud küsimuse RahaPTS § 31 seosest RahaPTS § 24 lõikega 1. Seadus ei kohusta kedagi kasutama infotehnoloogilisi vahendeid. Nimetatud paragrahv annab kaks võimalust isiku tuvastamiseks – näost näkku või infotehnoloogilisi vahendeid kasutades. See, millise variandi kasuks ettevõtte otsustab on tema enda valik. Seejuures peab ettevõtte meeles pidama, et tal on kohustus täita seaduses sätestatud hoolsusmeetmeid. Kui IT teenuse pakkuja ei suuda ettevõttele vajalikke lahendusi pakkuda, ei saa ettevõtte seda IT teenuse pakkujat kasutada, kuna sellisel juhul ei suuda ka ettevõtte oma hoolsuskohustust täita.

Samuti olete küsinud olukorra kohta, kus kohustatud isik kasutab andmeid, mis on kogutud teise protseduuri järgi, mis ei ole RahaPTS-ga kooskõlas, näiteks kui puuduvad eIDAS-ga seotud isikutuvastamise meetodid. RahaPTS sätestab eIDAS dokumendi kasutamist isikusamasuse tuvastamiseks ja andmete kontrolliks, mistõttu juhul, kui klient ei suuda dokument kohustatud isikule pakkuda, ei saa ärisuhet selle kliendiga luua, kuna hoolsusmeetmeid kohaldades on kohustatud isikul kohustus tuvastada isik, kellega ta ärisuhtesse soovib astuda.

Soovime täiendavalt välja tuua, et Rahapesu Andmebüroo käesolev vastus on RahaPTS tõlgendus, mis on koostatud konkreetselt Teie poolt selgitustaotluses esitatud andmete põhjal. Rahapesu Andmebüroo seisukoht võib muutuda vastavalt tegevuse praktikas avaldumise ja esitatud faktiliste asjaolude esinemise korral või muul põhjusel, mida Rahapesu Andmebüroo ei saanud selgitustaotlusele vastamisel arvesse võtta.

Lugupidamisega

Rahapesu Andmebüroo | Estonian Financial Intelligence Unit
Pronksi 12, Tallinn | www.fiu.ee | Tel 6960 500, info@fiu.ee

From: Gofaizen & Sherle <info@gofaizen-sherle.com>

Sent: Monday, October 31, 2022 4:46 PM

To: RAB rahapesu <info@fiu.ee>

Cc: Triinu Noogen <triinu@gofaizen-sherle.com>

Subject: Selgitustaotlus: outsourcing & reliance

Tere,

palun vastata käesolevas kirjas toodud küsimusele MSVS § 5 alusel.

RahaPTS § 24 lg 1 sätestab järgmist:

(1) Kohustatud isik võib käesoleva seaduse § 20 lõikes 1 sätestatud ühe või mitme kohustuse osalisel või täielikul täitmisel tugineda teise isiku kogutud andmetele ja dokumentidele, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

1) kohustatud isik kogub teiselt isikult vähemalt teavet, et teada, kes on ärisuhte loov või tehingut tegev isik, tema esindaja ja tegelik kasusaaja ning mis on ärisuhte või tehingu eesmärk ja olemus;

2) kohustatud isik on taganud, et ta saab vajaduse korral viivitamata kätte kõik andmed ja dokumendid, mille puhul tugineti teise isiku kogutud andmetele;

3) kohustatud isik on teinud kindlaks, et teine isik, kellele tuginetakse, on ise kohustatud täitma ja täidab tegelikkuses **Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 nõuetega võrdväärseid nõudeid**, sealhulgas hoolsusmeetmete kohaldamise, riikliku taustaga isiku tuvastamise ja andmete säilitamise nõudeid, ning on või on valmis olema nõuete täitmise osas riikliku järelevalve all;

4) kohustatud isik võtab piisavaid meetmeid, et tagada käesoleva lõike punktis 3 sätestatud tingimuste täitmine.

Viimane mai 2022. a RAB-i juhend "Rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide juhtimine ning hoolsusmeetmete kohaldamine Rahapesu Andmebüroo järelevalvatavatele kohustatud isikutele» sätestab järgmist:

4.8.1.4. Kohustatud isik võib juhendi punktides 4.3.1 kuni 4.3.6 toodud hoolsusmeetmete (ehk isikusamasuse, tegeliku kasusaaja, riikliku taustaga isiku tuvastamise, rikkuse allika ja/või päritolu ning ärisuhte eesmärgi ja olemuse) osalise või täieliku kohaldamise kohustuse edasi anda vaid:

i. teisele kohustatud isikule;

ii. organisatsioonile, ühendusele või liidule, mille liikmeks on kohustatud isikud, või

iii. muule isikule, kes kohaldab **RahaPTS-is ning selles juhendis sätestatud hoolsusmeetmeid ja andmete säilitamise nõudeid** ning kes on või on valmis olema nõuete täitmise osas Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis rahapesu tõkestamise alase või finantsjärelevalve all.

Kas oleks võimalik vastata, mis põhjusel juhendis on toodud rangem nõue kui seaduses ning kas selline juhendi säte on turuosalistele kohustuslik? Kui vastus teise küsimusele on jäätav, palun viidata asjakohasele õigusaktile, mis annab RAB-le õigust kehtestada seadusest rangemaid nõudeid: hetkeseisuga ei ole sellist volitusnormi leidnud.

Kuidas RahaPTS § 24 lg 1 rakendub olukorras, kus hoolsusmeetmeid tuleb kohaldada teatud viisil? Näiteks, kui tuleb rakendada RahaPTS § 31 või kui tuleb hinnata, kas teine kohustatud isik on kogunud andmed isikliku kohtumise käigus.

Küsimus puudutab eeskätt olukorrasid, kus kohustatud isik kasutab andmed, mis on kogutud teise protseduuri järgi, mis ei ole RahaPTS-ga kooskõlas. Näiteks mõnedes riikides puudub eIDAS-ega seotud isikutuvastamise meetodid, samuti andmete kogumise nõuded võivad erineda ka muul viisil (kohustus saada liveness selfie vs dokumentide üleslaadimine jne.).

Palun kinnitada kirja kättesaamist.

With best regards,
Mihhail Šerle

Senior Partner, Lawyer

Tel.: +372 602 84 23 (ext. 101) | +370 661 08 308 (ext. 101)
Mob.: +372 5900 2529 (incl. Viber, WhatsApp, Telegram)
E-Mail: mihhail@gofaizen-sherle.com | info@gofaizen-sherle.com
Web: www.gofaizen-sherle.com

Gofaizen & Sherle OÜ
Reg. code: 16295888
Lõõtsa 2a, 2FL
11415 Tallinn, Estonia

UAB Gofaizen & Sherle
Reg. code: 306079826
Žalgirio g. 88-101, 5FL
LT-09303 Vilnius, Lithuania

This e-mail may contain confidential and/or privileged information. If you are not the intended recipient or have received this e-mail in error please notify the sender immediately and immediately destroy this e-mail. Any unauthorized copying, disclosure and/or distribution of the this e-mail is strictly forbidden.

Käesolev e-kiri võib sisaldada asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teavet. Kui te ei ole selle kirja adreassaad, palun võtke ühendust saatjaga ning kustutage e-kiri arvutist.

This e-mail may contain information which is classified for internal use. If you are not the intended recipient of this message, please notify the sender immediately and delete the message.